SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2278

av Louise Minnhagen (L)

Mikrolån för kvinnors företagande och självförsörjning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda mikrolån enligt en CSN-inspirerad modell med låg ränta och lång återbetalningstid för nystartade företag, med särskilt fokus på kvinnors företagande och självförsörjning i utanförskapsområden, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ekonomisk självständighet är en grundläggande förutsättning för kvinnors frihet. Att starta och driva företag kan vara en väg till egen försörjning och större makt över det egna livet. För kvinnor som står långt från arbetsmarknaden kan företagande öppna möjligheter att använda kunskaper, erfarenheter och idéer som annars inte tas till vara.

Ett begränsat kapitalbehov kan då vara ett avgörande hinder. Den som saknar sparkapital, säkerheter eller etablerade bankkontakter kan få svårt att finansiera starten. Små verksamheter behöver finansieringslösningar där affärsidén och möjligheten till framtida försörjning kan bedömas, även när ekonomisk historik saknas.

Därför bör en modell för mikrolån med inspiration från studielånen utredas. Lån på omkring 60 000–100 000 kronor, med låg ränta, möjlighet till inledande amorteringsfrihet och lång återbetalningstid, skulle kunna ge fler möjlighet att bygga upp ett företag.

Syftet bör vara att överbrygga tiden mellan företagsstart och tillräckliga intäkter. En avgörande del av modellen är att lånen uttryckligen ska få användas till företagarens egna lönekostnader under de första sex månaderna, inklusive arbetsgivaravgifter, eller, för enskilda näringsidkare, egna uttag för försörjning. Lånen ska alltså inte vara begränsade till investeringar i verksamheten. Den närmare utformningen behöver klargöra hur lånen ska hanteras skattemässigt och i förhållande till andra ersättningar.

Modellen bör särskilt utformas för att nå kvinnor i utanförskapsområden, där tillgång till kapital och företagsnätverk kan vara begränsad. Lånen bör kunna sökas oavsett kön, samtidigt som insatser för information, rådgivning och uppföljning tydligt ska främja kvinnors företagande och självförsörjning.

Ansökan ska vara enkel och administrationen proportionerlig till lånets storlek. Kreditprövningen behöver kunna bedöma små affärsmodeller och lokala marknadsförutsättningar. Lånen bör vid behov kombineras med tillgänglig rådgivning om ekonomi, skatter och företagande.

Utredningen bör pröva om administrationen kan ske genom befintliga strukturer hos CSN eller Almi och hur modellen kan komplettera befintliga mikrolån. Återbetalningsförmågan ska bedömas och risken för ohållbar personlig skuldsättning begränsas. Statens kostnader och kreditrisker samt förhållandet till EU:s statsstödsregler behöver klarläggas.

Den som har en bärkraftig affärsidé ska kunna bli ekonomiskt självständig även utan ha en privat ekonomisk buffert. Bättre tillgång till små lån kan hjälpa fler kvinnor att skapa sin egen försörjning och bidra till Sveriges företagsamhet.

Louise Minnhagen (L)